



# NYHEDSBREV 25

- **Udstilling Åby Bibliotek 22. jan.-16. feb.**  
**"Det vi gør, gør en forskel"** om den nødvendige borgerdrevne omstilling af forbruget. 4 temaer MAD - VAND - TRANSPORT - TØJ
- **Debat- og foredragsaften 25. jan. Åby Bibliotek 19:30-21:30**  
Hvad kan borgerne gøre i omstillingen? Eksempler fra praksis.
- **Konference på Christiansborg, Fællessalen, søndag den 10. marts 11-17.** Tema: Den Nationale Handlingsplan for omstilling af mad



## Uddybning af de tre kommende begivenheder

### UDSTILLING ÅBY BIBLIOTEK 22. JANUAR - 16. FEBRUAR

**"Det vi gør, gør en forskel"** om den nødvendige borgerdrevne omstilling af forbruget. Det Fælles Bedste inviterer til udstilling om vores overforbrug af MAD - VAND - TØJ - TRANSPORT. Og om, hvad vi kan gøre ved det - om klimaløsningerne.

Vores forbrug som borgere står for 50% af alle Danmarks CO2 udledninger og vi forbruger mere end 4 gange det, kloden kan tåle. Men vi kan gøre en kæmpeforskel for den grønne omstilling ved at ændre vores vaner. Og vi kan gøre det sammen i lokale fællesskaber, så er det meget lettere. Og LANGT mere effektivt.

Det handler ikke om at komme tilbage til stenalderen eller leve i jordhuler. Men om at leve smartere, enklere, deles om ting, genbruge, omstille fra det klodebelastende til dét, der ikke belaster, om at reparere, danne fællesskaber som handler sammen. Udstillingen er gratis og åben for ALLE!



### DEBAT- OG FOREDRAGSAFTEN ÅBY BIBLIOTEK 25. JANUAR 19:30-21:30.

I forbindelse med udstillingen, er der mulighed for at høre foredrag om klimaudfordringerne og de mange løsninger, hvor vi også selv kan spille en rolle.

Efter foredragene kan du være med i en samtale om, hvad gør vi? En samtale hvor du også kan møde lokale ildsjæle høre om de lokale omstillingsinitiativer, når vi sætter skarpt på, hvad borgerne kan gøre helt lavpraksis.

I pausen serverer vi lokal snobbefri vin lavet på pastinak m.m. fra "Sjask".

Tilmeld med mærket "debat" til [sekretariat@detfaellesbedste.dk](mailto:sekretariat@detfaellesbedste.dk). Deltagelse er gratis.



### KONFERENCE PÅ CHRISTIANSBORG FÆLLESSALEN 10. MARTS 11-17

"Den Nationale Handlingsplan for omstilling af mad" præsenteres denne dag i ledtog med en lang række oplægsholdere. Handlingsplanen sendes ud d. 24/1 og vil rumme forslag til, hvad hovedaktørerne omkring mad kan gøre: Udover Folketinget, hvad kan så byrådene, borgerne i civilsamfundets lokale fællesskaber, landbrugene, fødevarerindustrien, detailhandelen og den offentlige sektor gøre?

Tag selv mad og drikke med. Kom i god tid, indgang til Folketinget tager af sikkerhedsgrunde lidt tid.

Der er begrænset pladser (150) og tilmelding sendes til [sekretariat@detfaellesbedste.dk](mailto:sekretariat@detfaellesbedste.dk) mærket "konference".

Deltagelse er gratis. Der bliver oplæg fra:

- Kristian Sloth, journalist, debattør og foredragsholder
- Esben Schultz og Mira Illeris, Foreningen Permakultur Danmark
- Rasmus Willig, Foreningen Andelsgaarde. leder af Suhrs Højskole
- Nanna Clifforth, NOAH
- Christian Fromberg / Helene Hansen, Greenpeace
- Ole Færgemann, Frie Bønder Levende Land
- Maria Andersen, Foreningen Regenerativt Jordbrug,
- Niels Aagaard, Det Fælles Bedste

Leder

## Vores forbrug er én hovedårsag til klima- og miljøkriserne, men vi kan hjælpes om at ændre vaner og gøre alting klogere

**P-pladsen** på mine børns gymnasie er stor og engang var den mere end rigelig. Men de sidste par år har stadig flere af de unge, som går på gymnasiet, fået bil. Og nu er der knap nok plads til alle biler på almindelige skoledage. Børn og unge anno 2024 cykler mindre, tager i mindre grad kollektiv trafik og får i stigende grad biler allerede som 17-18-årige i en dansk version af amerikansk livsstil.

I stigende grad er vi begyndt at efterligne Hollywood filmene fra tv og Netflix, lytte til reklamerne og de superriges livsstil med selviscenesættende forbrug. Helt almindelige konfirmationer bliver bryllupsagtige fester, med dyre gaver, hvor konfirmander på 14-15 år ikklædt nye, dyre smokinger køres til festen i Porsche og Lamborghini og den udsøgte 4-5-6 retters middag ville kunne brødføde en ukrainsk landsby i et år. Bryllupper er blevet teaterforestillinger med dyre rober, et hav af gæster, tilrettelagt som var det et statsbesøg.

Helt almindelige mennesker begynder at tage på krydstogtferie, hvor de forbruger som gjaldt det livet. Teenagere bliver stiktosset, hvis de ikke får deres skiferie til Frankrig, den nye iPhone og pc, mærkevaretaske og alt det andet, 'man' får. Min søns sidekammerat på dengang 12-13 år i en almindelig folkeskole havde forældre med sommerhus i Californien og et hus i Danmark med tv i alle husets 18 rum, også i dét med indendørs svømmebassin - ét i hver ende, så man ikke gik glip af underholdningen, mens man svømmede frem og tilbage. Ting erstatter relationer. Vi dyrker ting og de bliver vores visitkort. Ting bliver adgangskort til accept og social prestige. Vigtigere end tid, fællesskab, samvær med natur, dyr, mennesker. Vigtigere end personlighed, etik, kultur.

**Vi efterligner de superrige**, og tv er fyldt med programmer, der efterligner riges livsstil. "Jeg forstår det ikke", siger den velkendte ejendomsmægler i programmet "Vandkant til salg" på TV2- "Her har jeg et hus lige ud til vandet, i det allerbedste Hornbæk, et hus med en fortælling, med kunst og særpræg, og så er der ingen købere". Huset var sat til salg for 15 mio. kr. og det er selvsagt fuldstændig uforståeligt, at det ikke bare blev revet væk.

Serier som *Succession* giver os et kig ind i milliardærernes bizarre liv, hvor selviscenesættelse er alt og ydmyghed en by i Rusland. TV følger op med serier om boligindretning, tøjstil, mad, spændende rejser osv. oversat til mainstream. Det er ikke så vigtigt *hvem* du er, som *hvad* du ejer og har, og *hvad* du gør. Om du er er kærlig, empatisk, hjælpsom, fantasifuld osv. er aldrig så vigtigt, som om du har det rigtige jakkesæt, den rigtige bil, har været på den rigtige ferie, bor i den rigtige bolig, går i det rigtige tøj.

Ændringer i vores livsstil og forbrug kan levere 40 til 70% reduktion i de globale udledninger, siger FN's klimapanel i den [sidste rapport](#). Men den klimapolitik, der føres i Danmark handler om produktion, ikke om [forbrug](#). For ingen politikere tør røre forbruget. Det betyder, at hvis der skal ske noget, så skal vi selv gøre det.

Og det både kan og skal vi, eftersom vi er under 10 år fra at overskride 1,5 grader og dermed **Tiping Points**, og udledningerne fortsætter med at stige år for år. Det står ikke til diskussion: Vi skal omstille vores overforbrug. Især i et land som Danmark, der årligt forbruger ressourcer svarende til mere end 4 jordkloder.

Det behøver ikke at forringe [livskvaliteten](#) fortæller forskningen. Eller ramme de fattigste grupper skævt; det kan kompenseres og der er mange andre måder at indrette [sig på](#). Og det behøver ikke individualisere klimakampen, for vi kan omstille forbruget lokalt i forpligtende fællesskaber af engagerede borgere som starten på en kommende samlet politisk omstillingsbevægelse.

Det er derfor Det Fælles Bedste har startet projektet "[Borgerdrevet Omstilling - Aarhus ser Grønt](#)", hvor en masse borgere og grupper formulerer ideer til fremtidens livsstil og forbrug, og ud fra dét omstiller sammen for at mindske presset på kloden. En masse initiativer, der kan overføres til andre byer. **Og når man læser videnskabens udsagn sidst i dette nyhedsbrev, så forstår enhver, at det haster og skal være nu.**

**Du er velkommen til at være med.** Skriv til [sekretariat@detfaellesbedste.dk](mailto:sekretariat@detfaellesbedste.dk) mrk. "omstilling".

Sammen begynder vi at forstå forbrugets enorme betydning for klima. Finde alle de virkelig mange steder i hverdagslivet, hvor vi kan gøre det anderledes og [bæredygtigt](#). Og så handle på det, mange sammen i grønne lokale fællesskaber. - Udstilling, debataften, konference er alle led i dette.

*Niels Aagaard, formand for Det Fælles Bedste*

## EN Udstilling om Overforbrug og Klimaløsninger

# "Det vi gør, gør en forskel"

**GANSKE FÅ EJER JORDEN**

- I 1960 var der 200.000 jordejere i dansk landbrug.
- I 2022 er der 35.000 til ca. samme areal - færre ejer mere
- I dag ejer 0,6% af befolkningen al landbrugsjord, der fylder 61% af Danmarks areal.
- 80% af al jorden bruges til at dyrke foder til landbrugets husdyr
- Landbruget bidrager kun med 1,2% til vores nationale økonomi (BNP). Uden landbrugsstøtte fra EU havde landbruget intet overskud.
- 50% af alle landmænd pensioneres inden for 10 år. Vi risikerer at jorden opkøbes af udenlandske kapitalfonde.

**MULDJORDEN FORSVINDER**

- Vi pløjer og vender jorden; det adelægger jordens frugtbarhed. Kulstof frisættes og bidrager til global opvarmning.
- Vi dyrker én afgrøde samme sted hvert år - det udpiner jorden for næringsstoffer
- bruger store maskiner som presser muldjorden sammen, gør jorden hård og mindre frugtbar
- bruger sprøjtegifte som udrydder mikrolivet, dyre- og insektlivet i jorden
- bruger kunstgødning, der forurenser og kræver meget fossil energi, som belaster klimaet.

**GIFFE - VORES MAD OG DRIKKEVAND**

## Vi mister indflydelse på jorden

**DYREVELFÆRDEN LIDER**

- I vores svineindustri lever en gris i gennemsnit 6 år. I naturen er den normale levealder 15-20 år.
- I år 2000 fødte en gris i gennemsnit 22,5 pattegrise - i 2017 var det steget til 33,3 pattegrise
- Halekupering - dvs. at skære en del af dyrets hale af - har været ulovlig i årevis, men 95% af danske grise bliver alligevel kuperet rutinemæssigt
- Den nationale dødsrate for grise ligger på knap 22% af et kuld som følge af stress, for lidt plads m.v.
- Op mod 90% af det danske svinekød sendes ud af landet
- I 2018 blev der sendt 9,8 mio. svin på rejser over 8 timer i lastbil

**Vi HAR BRUG FOR:**

- INDPLYDELSE PÅ DANMARKS JORDE OG FORMÅL, SÅ VI ER SIKKER PÅ AT KUNNE FÅ MAD!
- AT JORDEN HOLDES SUND OG FRUGTBAR!
- INDPLYDELSE PÅ PRODUKTIONEN & DYREVELFÆRD!

### Det Fælles Bedste arrangerer 4 ugers udstilling om vores forbrug af **MAD - VAND - TØJ - TRANSPORT**. Fra 22/1 til 16/2 på Åby Bibliotek

- Vidste du, at maden vi spiser er den største enkeltårsag til klima- og miljøkatastrofer, og at store dele af klodens muldlag - forudsætningen for at dyrke mad - er ved at forsvinde pga. den måde vi dyrker på?
- Vidste du at moden i Danmark skifter op mod 15 gange om året, og at vi aldrig har brugt så meget tøj som nu, selvom de fleste nok ved, at tøj belaster kloden og opbruger vores vand. Og at 95% af det brugte tøj enten brændes eller ender som affald på strande i Afrika?
- I Danmark og hele verden kører vi én og én i bil, og hver bil står stille 96,5% af døgnets timer, selvom bilerne har en hovedrolle i vores problemer.

Det er en udstilling om konsekvenserne af vores forbrug. **Og** om, hvad vi kan gøre ved det - om **LØSNINGERNE**. Vores forbrug står for halvdelen af alle Danmarks CO2 udledninger og vi forbruger mere end 4 gange det, kloden kan tåle. Men som borgere kan vi gøre en kæmpeforskel ved at ændre vores vaner. Og vi kan gøre det sammen i lokale fællesskaber, så er det meget lettere. Og **LANGT** mere effektivt.

Det handler ikke om at komme tilbage til stenalderen og leve i jordhuler. Men om at leve smartere, enklere, deles om ting, genbruge, omstille fra det klodebelastende til dét, der ikke belaster, om at reparere, danne fællesskaber som handler sammen.

Udstillingen er en del af Det Fælles Bedstes projekt *"Borgerdrevet Omstilling - Aarhus ser Grønt"*. Det bliver stadig tydeligere, at vi allesammen er nødt til at handle for at mindske presset på kloden. Alle byer og samfund skal omstille til bæredygtighed inden for dette tiår frem til 2030, siger FN's klimapanel, IPCC. Det er en kæmpeopgave.

En helt afgørende del af alle udledninger stammer fra vores forbrug af tøj, mad, biler, boliger, elektronik, medier, ferier osv. Ved at ændre adfærd og gøre ting på nye måder kan vi derfor lette trykket helt afgørende på natur, miljø, biodiversitet og klima. Politikerne tør imidlertid ikke gøre noget ved forbruget for ikke at miste stemmer. Altså må vi selv. Vi kan allesammen være med til at forme vores bæredygtige fremtid ved at finde konkrete og praktiske løsninger på klima- og miljøkriserne. Og gøre dem til virkelighed sammen i lokale fællesskaber, hvor vi hjælper hinanden med at gøre det, vi ikke kan gøre én og én. Udstillingen giver dig en masse konkrete løsninger til en bæredygtig fremtid! - Vi håber at rigtig mange kommer til udstillingen.

**TORSDAG DEN 25. JANUAR HOLDER VI DEBAT- OG FOREDRAGSAFTEN** om alt dette på Åby Bibliotek kl. 19:30-21:30. Vær med til debatten og hør om de lokale omstillingsinitiativer. Vi serverer lokal snobbefri vin lavet på pastinak m.m. - "Sjask".

## ET PAR FAKTA FRA UDS STILLINGENS TEMAER

- Mad står for 30% af verdens samlede udledninger af CO<sub>2</sub>; i Danmark er det 35%
- Vores mad bruger 70% af klodens ferskvand; i Danmark er det 80%
- Maden er største faktor bag biodiversitetskrisen, dvs. den sjette masseudryddelse af arter som gør at 1 mio. arter er truet og fx insekter dør. Men ¼ af al madproduktion er afhængig af bestøvning
- Mulden forsvinder på større områder af kloden som en følge af den måde vi producerer mad på. Når mulden er væk kan vi ikke længere producere mad
- Frans Timmermans, EU's daværende klimachef, udtalte efter dyster FN-rapport, marts 2023:  
**"Vores børn og børnebørn vil udkæmpe krige om vand og mad"**
- Produktionen af tøj er tredoblet fra 1980 til i dag
- 87% af danskerne angiver, at de forbruger med hensyn til miljø og klima. Alligevel køber 64% aldrig brugt tøj
- Der bruges 2700 liter vand til at producere én enkelt bomulds T-shirt

Det Fælles Bedste,

Lil Wachmann, Jonas Munch, Nis Sørensen, Jan Feil, Laurids Svenningsen, Niels Aagaard

### START EN MADKLUB, HVOR DU BOR

Vi kan sammen med naboer og andre lokale mødes fx én gang om måneden. Man hjælpes til at købe ind, tilberede og servere maden på skift. Laver aftaler om penge til indkøb. Madklubber er ikke kun for nabolag, men kan også være i det lokale forsamlingshus, foreninger, skoler og institutioner.

### FORDELE VED MADKLUBBER

- I madklubber lærer vi hinanden at lave sund og klimavenlig mad, får opskrifter osv.
- Madklubber kan være en livgivende kraft i lokalområdet. Alt efter ønsker og initiativer, kan vi arrangere udflugter, events, foredrag osv.
- Madklubber betyder, at vi nedsætter vores CO<sub>2</sub>-aftryk og madens konsekvenser for miljø og biodiversitet.
- Madklubberne definerer selv deres forståelse af 'klimavenlig mad'. Foreningen Det Fælles Bedste kan hjælpe med at danne bro med lokale fødevariefællesskaber, andelsgårde, fællesgartnerier og landbrug til forsyninger af friske lokale råvarer.
- Madklubber skaber lokale fællesskaber, som højner vores trivsel og fysiske sundhed i nabolagene.



### SKOLER MED GRATIS KLIMAMAD

Alle børn og unge har ret til klimavenlig mad. Rig som fattig. Alle har ret til at lære, hvordan man laver sund mad. Alle har ret til at vide, hvor maden kommer fra.

De næste generationer skal have mulighed for at lære at spise, lave og dyrke klimavenlig sund mad. Vi kan starte i grundskolen med følgende tiltag:

- GRATIS SUND OG KLIMAVENLIG MAD PÅ ALLE GRUNDSKOLER
- SKOLENS BØRN OG UNGE SKAL SELV LÆRE AT TILBEREDE MADEN
- HVER DAG SERVERER EN KLASSE ET SUNDT MÅLTID MAD FOR RESTEN AF SKOLEN
- BØRN OG UNGE LÆRER SELV AT DYRKE MADENS RÅVARER I HØJBEDE, FÆLLESHAVER OG VÆKSTHUSE PÅ SKOLENS GRUND
- MADLAVNING OG DYRKNING BLIVER EN DEL AF SKEMA OG LÆRERNE FÅR EFTERUDDANNELSE



## Videnskaben advarer

**“At fortsætte med at sige offentligt, at 1,5°C stadig er i live, er ikke længere forsvarligt”, advarer 1.000 [akademikere](#)**

Over 1.000 akademikere fra mere end 40 lande har underskrevet et åbent brev, der opfordrer andre akademikere til at "dele med offentligheden, hvad de deler med hinanden om verdens reaktion på klimaændringer og tab af biodiversitet".

[Det åbne brev](#), der er organiseret og selvudgivet af klimaaktionsgruppen *Scientist Rebellion*, er blevet underskrevet af førende akademikere og IPCC-hovedforfattere. En komplet liste over underskrivere, der spænder over akademiske discipliner, herunder: fysiske videnskaber, økonomi, matematik, samfundsvidenskab og psykologi, finder du [her](#).

---

**Sebastian Mernild**, professor ved Syddansk Universitet og leder af leder af SDU Climate Cluster, medforfatter til IPCC klimarapporter, hovedforfatter på 2021 rapporten og en af verdens førende glaciologer og klimaforskere sagde i 2022 således:

*"Når jeg ser ud i fremtiden ser jeg en verden, der er betydeligt varmere end i dag - betydeligt mere ekstrem og med mange flere klimakatastrofer. En verden vi ikke har set tidligere i menneskets historie. En verden hvor klimaforandringerne udvikler sig langt hurtigere, end vi havde troet. Politikerne vil gerne have, at vi begrænser os til en 1,5-2 grader temperaturstigning, men i min verden er vi allerede der, hvor vi uundgåeligt vil passere 3 grader C. Et mål på 2,8 grader er nævnt, men det udtrykker en subjektiv vurdering og afhænger af hvilke politiske aftaler, der forhandles på plads.*

*For mig at se er det slet og ret idioti at tale om, at vi kan nå at holde os under 1,5 grader stigning. Det er ikke realistisk og eksisterer kun i teorien. De hidtidige planer har underestimeret klimaforandringerne, så der er ingen tvivl om, at vi skal opjustere ambitionerne. En stigning på 1,5 grader vil vi allerede se i starten af 2030'erne, 2 grader forventeligt i sidste halvdel af 2040'erne - altså indenfor de næste 10-25 år. Udviklingen accelerer. Hvis vi skal holde trit med så hastige forandringer og deres følgeeffekter, skal vi speede voldsomt op for indgrebene og få skabt langt større opmærksomhed og forståelse for udviklingen."*

---

<sup>1</sup> Citeret fra: Mandag Morgen, "Fra klimakrise til klimahandling - ti principper for fremtidens klimalederskab" s. 12, Lederne 24.11.2022,

---

# Det åbne brev fra Scientist Rebellion underskrevet af 1000 forskere lyder sådan (fra nov. 2022)

Over 1.000 forskere underskrev sidste år [et åbent brev](#), hvor de opfordrede kolleger til »at dele med offentligheden, hvad de deler med hinanden om verdens reaktion på klimaændringer«.

I deres udlægning er det »farligt, vildledende og simpelthen forkert« fortsat at give indtryk af, at målet kan nås, og at det stadig er muligt at undgå de klimakatastrofer, der følger i en plus 1,5 grader varm verden. Brevet lyder som det fremgår af det følgende.

Kære læser,

Fyrré år efter det første klimatopmøde i Genève i 1979 offentliggjorde 11.000 videnskabsmænd et manifest i 2019 for klart at advare menneskeheden om enhver katastrofal trussel og for at "*fortælle det, som det er*".

Næsten tre år senere, og i en global kontekst, der er yderst ugunstig for nødsituationer på klimaområdet, har FN's generalsekretær Antonio Guterres proklameret, at menneskeheden står over for "*kollektivt selvmord*".

Svaret fra videnskabsmænd verden over må være afgørende. Hvordan ærer vi offentlighedens voksende tillid til vores ekspertsamfund i lyset af truende katastrofer med klima og økologisk sammenbrud? Det er enkelt: Akademikere skal dele med offentligheden, hvad de deler med hinanden om verdens reaktion på klimaændringer og tab af biodiversitet.

Paris-aftalens mål om at begrænse den globale gennemsnitlige temperaturstigning til under 1,5°C er et eksempel herpå. Senior akademikere accepterer, at der ikke er nogen plausibel vej til 1,5°C. Dette kræver, at de globale emissioner topper inden 2025 og reduceres med 43 % i 2030. Selv det vil sandsynligvis føre til, at 1,5°C overskrides inden for de næste ti år. Det mest optimistiske scenarie rapporteret af IPCC hviler på den hypotetiske udbredelse af storskala teknologier til fjernelse af kuldioxid for at trække temperaturene ned i slutningen af århundredet.

En anonym undersøgelse fra 2021 af verdens førende klimaforskere fra det videnskabelige tidsskrift *Nature* afslørede, at kun 4 % af de adspurgte mente, at det var sandsynligt, at en begrænsning af opvarmning til 1,5°C var. Flertallet troede, at verden er på vej mod en katastrofal opvarmning på 3°C ved slutningen af århundredet.

At fortsætte med at sige offentligt, at 1,5°C stadig er i live, er ikke længere forsvarligt, men alligevel bliver politikere, førende akademikere og miljøbevægelsen ved med at gøre det. Som svar bliver forurenende industrier og politiske beslutningstagere utilsigtet tilskyndet til at modstå hurtig dekarbonisering.

Op så skal vi akademikere handle. Som underskrivere af dette brev opfordrer vi inderligt samfundet af videnskabspersoner, der arbejder på tværs af alle aspekter af klimaændringer, til at afgive en klar offentlig erklæring forud for COP27 i november, bestående af følgende:

- For det første: Gør det klart, at det er uundgåeligt at overskride 1,5°C-målet som fastsat af IPCC i sin seneste vurdering (First, make clear the inevitability of missing the 1.5°C goal as laid out by the IPCC in its latest assessment).
- For det andet skal du redegøre for udfordringen med at begrænse temperaturstigningen til 'godt under 2°C' (i overensstemmelse med Paris-aftalen fra 2015) ved at bruge de mest konservative antagelser om potentialet ved negative emissionsteknologier. Dette er for at afspejle videnskabelig usikkerhed om emnet og for at vise offentligheden, hvor stor en reduktion af kulstofemissioner er i overensstemmelse med videnskabelige resultater.
- Endelig, og som direkte svar på ovenstående, opfordre til, at klimapolitikens tre søjler – afbødning, tilpasning og kompensation (dvs. tab og skade) – er effektive. Det betyder, at rige nationer behandler et stadig uindfriet løfte om at levere 100 milliarder dollars om året for at hjælpe fattigere lande med at klare klimaforandringerne, som et minimum som udgangspunkt.

Det er ikke første gang i vores historie, at det videnskabelige samfund har påtaget sig sit ansvar for at fortælle samfundet sandheden om den reelle mulighed for en global katastrofe og at kræve, at magthaverne handler i overensstemmelse hermed. Lad os huske, at faren for atomkrig var årsagen til en massiv og hidtil uset mobilisering af det videnskabelige samfund i det 20. århundrede. Russell-Einstein Manifesto, udgivet i 1955, sagde klart: "Husk din

menneskelighed og glem resten".

Vores første ansvar har ikke ændret sig: Fortæl sandheden - så vidt vi kan skelne den. Akademikere kan ikke rette op på årtiers forsinkelse, men vi kan hjælpe samfundet med at tage den radikale handling, der nu er nødvendig for at begrænse endnu værre resultater. Ved at huske vores menneskelighed kan vi handle for at genoprette den.

Med venlig hilsen ... med godt 1000 underskrivere

Du finder en oversigt over underskrivere på det åbne brev her <https://signon.scientistrebellion.com/signers/>

---

## **"1,5-gradersmålet ligger gispende på dødslejet – giver det mening at blive ved at tro på det?"**

*"Et ekstremt varmt 2023 får vores fælles globale klimamål til at ligne en fjern utopi, og forskere diskuterer, om det stadig giver mening at have målet som klimakampens ledestjerne"*



*Information 18. januar 2024, Af Marie Sæhl - artiklen findes også [her](#)*

"Dødsmetaforerne har længe sværmet om 1,5 gradersmålet – med god grund. For en lille uge siden konstaterede Copernicus, EU's klimatjeneste, at verden sidste år var 0,02 grader fra at overskride tærsklen, og det amerikanske Berkeley Earth konstaterede et par dage senere, at det allerede var sket. Verden var i 2023 1,54 grader varmere end før industrialiseringen, lød deres konklusion. Det er selvfølgelig målinger fra et enkelt år og dermed i sig selv ikke en endelig aflivning af målet – for at kunne tale om en overskridelse skal den globale opvarmning flere år i træk ligge over 1,5 grader. Men det viser med al tydelighed, hvor målet er på vej hen.

»Det ligger i respirator. Det ligger på intensiv,« som FN's generalsekretær, Antonio Guterres, har sagt.

De færreste klimaforskere tror da også på, at menneskeheden vil lykkes med at nå målet, der udgør selve hjertet i Parisaftalen. Det viste [en rundspørge i det videnskabelige tidsskrift Nature](#) allerede for et par år siden. Her bad de forskere i FN's klimapanel svare på, hvor meget de troede, at temperaturen ville stige i året 2100.

Seks ud af ti svarede mindst tre grader, mens kun en lille håndfuld optimistisk svarede, at det vil lykkes at bremse opvarmningen ved de 1,5 grader. Men selv om der altså er rimelig konsensus om, at målet vil blive overskredet før eller senere, er reaktionerne på den viden langtfra ens.

Over 1.000 forskere underskrev sidste år [et åbent brev](#), hvor de opfordrede kolleger til »at dele med offentligheden, hvad de deler med hinanden om verdens reaktion på klimaændringer«. I deres udlægning er det »farligt, vildledende og simpelthen forkert« fortsat at give indtryk af, at målet kan nås, og at det stadig er muligt at undgå de klimakatastrofer, der følger i en plus 1,5 grader varm verden.

De mennesker, som vil blive ramt og kommer til at lide, bør have klar besked, lyder et argument for at erklære målet dødt. Den falske fortælling om, at vi stadig kan nå det, giver politikerne mulighed for at fortsætte deres udflugter og forurenere mulighed for at forurene videre, lyder et andet.

Den berømte James Hansen – som har tilnavnet klimavidenskabens godfather, fordi han allerede i 1980'erne advarede den amerikanske kongres om klimaforandringerne – er også på det hold.

»At overskride 1,5-gradersmålet er en vigtig milepæl, fordi det viser, at historien, der bliver fortalt af FN med samtykke fra det videnskabelige rådgivende organ, IPCC, er bullshit,« [sagde han for nylig](#).

Synspunktet er forståeligt. Især når man for eksempel hører Norges klimaminister tale alvorligt om vigtigheden af 1,5-gradersmålet, men landet har fossile ekspansionsplaner, som videnskaben tydeligt har slået fast er uforeneligt med netop det.

Eller for den sags skyld alle andre politikere, der efter topmøderne glæder sig over, at vi »*kept 1.5 alive*« for derefter at rejse hjem og lave lidt grøn omstilling, der på ingen måde demonstrerer over for deres borgere, at det haster.

Andre klimaforskere og aktivister advarer omvendt om, at det vil føre til mindre ambitiøs klimapolitik at droppe målet. Hæver vi målet fra 1,5 grader til to grader, forærer vi verdens lande et større klimabudget, og hvad tror vi så, at de har tænkt sig at gøre med det, spørger de. (...)

De lande, hvor konsekvenserne af at overskride 1,5 grader er et spørgsmål om overlevelse – som for eksempel de lavtliggende østater – kæmper også med næb og klør for at holde målet i live. Hvad skulle de også ellers gøre?

At opgive klimamålet kan måske også få nogen – [for eksempel forfatteren Theis Ørntoft](#) – til at give op og hoppe over i prepperlejren, hvor alt handler om at beskytte os mod og ikke længere afværge katastrofen. Og dertil kan det virke uoverskueligt overhovedet at forestille sig verdens lande blive enige om et nyt mål. De snakker rigeligt i forvejen.

**Diskussionen handler på den måde mest om, hvordan man får politikerne og alle andre ansvarlige beslutningstagere og magthavere til at forstå – altså sådan helt ind i **hjertet** – hvor akut situationen er og sætte ind med alt det, der er brug for. Hjælper det bedst at erkende, at vi har fejlet og nu skal forsøge at redde så meget som muligt? Eller hjælper det mere at sige: Lad os kæmpe for at komme så tæt på drømmen som muligt?» - artikel slut.**

---